

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.094/2015/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Vékony Miklós (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Rácz Mária (címe) ügyvéd által képviselt Uniqa Biztosító Zrt. (címe) alperessel szemben biztosítási összeg megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 1.P.20.071/2011/125. számú ítélete ellen az alperes részéről 126. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 33 137 (harmincháromezer-százharminché) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes az alperes jogelődjével - az AXA Colonia Biztosító Rt-vel - a 2000. október hó 5. napi biztosítási ajánlat alapján tűzkárra is kiterjedő „Comfort Extra Plusz” megnevezésű, kötvényszámú, 2000. október hó 6. napi kockázatviselési kezdetű szerződést kötött a házastársával egymás között egyenlő arányban tulajdonát képező szám alatti ingatlanra.

A szerződés különös feltételeinek V/1. pontja szerint a biztosító a károkat a kár bekövetkezésének időpontjában érvényes beszerzési új értéken , illetve a helyreállítási költségen téríti meg, és a kár összegéből levonja a maradványok értékét.

A biztosítási összeg indexálást követően az alábbiak szerint alakult:

- lakóépület 16 001 136 Ft,
- tetőtér beépítés 6 500 462 Ft,

- pince beépítés (alagsor) 8 000 568 Ft,
- kiegészítő célú helyiségek 5 783 544 Ft,
- egyéb építmény 6 626 977 Ft,
- általános háztartási ingóság épületben 7 105 262 Ft,
- általános háztartási ingóság kiegészítő helyiségben 592 105 Ft,
- kiemelt értékű ingóságok 5 149 556 Ft,
- elzárandó értékek 3 552 632 Ft,
- készpénz, értékpapír 100 000 Ft.

2010. január hó 16. napján 20 óra 5 perckor a biztosított ingatlan lakóépületének a nappalijában tűz ütött ki. Az égés csak ezt a helyiséget érintette, viszont a hőhatás, a korom és a füst az egész lakásra, a tetőtérre és az alagsorra is kiterjedt.

A felperes házastársa másnap bejelentette a kárt a biztosító helyi üzletkötőjének (kárszám:).

A biztosító által megbízott szakértő, a **X Kft.** a kárbejelentést részletező irat végén kilenc pontban vázolta, hogy a bejelentés alapján az elbíráláshoz mely dokumentációk szükségesek. A kárrendezés módjánál a kalkulációt és a számlát jelölte be.

A szakvélemény az épületkárokat 9 664 456 Ft-ban, az általános háztartási ingóságokat ért kárt 2 737 350 Ft-ban, a bútorokat ért kárt 3 959 411 Ft-ban, a műszaki cikkekben keletkezett kárt 55 900 Ft-ban határozta meg, ami összesen 16 417 117 Ft.

Az alperes összesen hét részletben 16 417 117 Ft-ot fizetett meg a felperesnek 2010. szeptember hó 20. napjáig.

A felperes módosított keresetében az alperest 11 636 230 Ft tőke és kamatai megfizetésére kérte kötelezni, amely követelésből 6 060 648 Ft jut az ingatlanra, 5 233 460 Ft az ingókra és 342 122 Ft a járulékos költségekre. Az ingatlannal kapcsolatos követelését a perben kirendelt **D. L.** igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltakra alapította azzal, hogy a munkadíjra eső 25 %-os áfa összeget - 1 532 752 Ft-ot - elhagyta, mivel a ház újjáépítése során - ami 2010 nyár végére megtörtént - a mestereknek és a segédmunkásoknak kifizetett munkadíj után áfa fizetésére nem került sor.

Az alperes a kereset részbeni elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 125. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6 668 309 Ft tőkét, s 2 863 448 Ft tőke után 2010. március hó 10. napjától, 3 462 739 Ft tőke után 2010. március hó 23. napjától, míg 342 122 Ft tőke után 2010. május hó 1. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 475 900 Ft perköltséget, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 469 200 Ft, az pedig alperest 400 100 Ft kereseti illeték államnak történ megfizetésére.

Határozatának - ugyancsak a fellebbezés elbírálása szempontjából jelentős - indokolása szerint a kereset jogalapja nem volt vitatott.

D. L. igazságügyi szakértő kiegészített szakvéleménye alapján határozta meg az épület helyreállítási költségét, így az 5 253 643 Ft anyagköltséget és a 6 130 920 Ft munkadíjat, ami összesen nettó 11 387 563 Ft, bruttó 14 462 205 Ft (27 %-os áfa mellett). A felperes nem fizetett az épületet helyreállító mestereknek, segédmunkásoknak általános forgalmi adót, így az előbbi összeget 1 532 752 Ft (ténylegesen 1 532 730 Ft) munkadíjra eső áfával csökkentette határozta meg a követelését.

Az anyagra eső 27 %-os áfa összeget a felperes nem csökkentette 25 %-ra. A szakértő 69. sorszám alatti szakvéleményében írt 14 462 205 Ft-ból levonva a munkadíjra kiszámított áfa-t 1 532 752 Ft összegben, 12 929 453 Ft marad, amelyből ugyancsak le kell vonni az alperes által már megfizetett 9 664 456 Ft-ot. A különbség 3 264 997 Ft, tehát ennyi járna még a felperesnek- az anyagköltségre eső 27 % áfa-t 25 %-ra korrigálva -az épület helyreállítási költségeként általa igényelt 6 060 648 Ft-tal szemben.

A szakvélemény 91. sorszám alatti kiegészítése módosította az épület helyreállításhoz szükséges összeget a lépcsőre eső költség miatt. Kiesik a lépcső anyagra és munkadíjra korábban számított költsége (450 000 Ft + 450 000 Ft), s helyette a lépcső helyreállításának többletköltsége 495 220 Ft, míg a teljes összeg 832 000 Ft. Ennek eredményeként az anyagköltség 5 301 863 Ft, a munkadíj 5 680 920 Ft, összesen 10 982 783 Ft nettó összeg, ami a 27 %-os áfa felszámítása után 13 948 134 Ft.

Az 5 680 920 Ft munkadíj után 25 %-os adókulccsal számolva 1 420 230 Ft áfa vonandó le, így a különbség 12 527 904 Ft, amelyből az alperes még nem fizetett meg 2 863 448 Ft-ot.

A biztosítási szerződés nem tartalmazza azt, hogy a helyreállításhoz szükséges munkálatokról mindenképpen számlát kell vinni, mert egyébként az áfa tartalmát nem fizetik ki. A tanúk nyilatkozata sem volt teljesen egyértelmű abban a vonatkozásban, hogy a felperest, illetőleg a házastársát tájékoztatták-e arról, hogy csak akkor kapja meg az áfa tartalmát, ha számlával érndekezik.

A Bit. 96. §-a (6) bekezdésének módosításához kapcsolódóan a 2009. évi LXX. törvény 232. §-ának (3) bekezdése előírja, hogy a biztosító a (2) bekezdés szerinti biztosítási időszak előtt 60 nappal a szerződő felet köteles értesíteni a Bit. 96. §-ának (6) bekezdésében foglaltakról. A perben az alperes bizonyítási kötelezettsége lett volna, hogy a felperes írásbeli értesítése a jogszabályváltozásról megtörtént, ilyen bizonyítékot azonban nem terjesztett elő.

Tény, hogy a figyelembe vett anyagmennyiség mindenképpen beépítésre került a felperesi épület helyreállítása során, és ennek az anyagnak áfa tartalma is volt a megvásárlás miatt. A **"Sz"** Tűzép építőanyag-kereskedés vezetője tanúvallomásában igazolta a felperes férje által eszközölt építőanyag vásárlásokat, ezért nincs ok feltételezni, hogy a ténylegesen felhasznált anyagra nem fizetett áfát a felperes.

Az ingóságok és a költségek vonatkozásában a rendelkezésre álló szakvélemények és a részleges elismerése alapján marasztalta az alperest, míg az egyes tételekre vonatkozó (ingatlan, ingó és költség) kamatfizetésnél az alperes által megjelölt és a felperes által elfogadott kezdő időpontokat határozta meg az elsőfokú bíróság, s ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A 14 487 939 Ft összegű pertárgyérték és a 46 %-os felperesi pernyertesség, valamint az előlegezett szakértői díj figyelembevételével határozott a perköltség viseléséről, valamint rendelkezett a felperest megillető illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték megtérítéséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását, és a marasztalás tőkeösszegének az anyagköltségre jutó 1 325 466 Ft áfa-tartalommal történő csökkentését kérte. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, hogy a megvásárolt építési anyag után általános forgalmi adót fizetett, így annak megtérítésére sem tarthat igényt a Bit. 96. §-ának (6) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyását kérte, mivel a Bit. 96. §-ának (6) bekezdése a perbeli jogesetben még nem alkalmazható.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító, valamint az anyagköltség áfa-tartalmának kivételével az alperest marasztaló rendelkezéseit. Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben felderítette, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

A biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Bit.) 96. §-ának (6) bekezdése értelmében a biztosító biztosítási szerződésből eredő kötelezettségével összefüggésben, a károsító eseményt megelőző állapot visszaállításához vagy a bekövetkezett kár következményeinek megszüntetéséhez szükséges, általános forgalmiadó-köteles szolgáltatás ellenértéke (anyag-, javítási, illetve helyreállítási költség) után az általános forgalmi adó összegének megfelelő összeg megtérítésére csak olyan számla alapján vállalhat kötelezettséget, illetve térítheti meg azt az arra jogosultnak, amelyen feltüntetik az általános forgalmi adó összegét, vagy amelyből annak összege kiszámítható.

Ezt a rendelkezést a közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII. törvény (szemben az elsőfokú bíróság által felhívott a 2009. évi LXX. törvénnyel) 161. §-a iktatta be 2009. július hó 9. napi hatállyal. Ugyanezen törvény 232. §-ának (1) bekezdése szerint Bit. - e törvény 161. §-ával megállapított - 96. §-ának (6) bekezdését az e törvény hatálybalépését követően kötött szerződések alapján történő kárfizetésekre kell alkalmazni, míg a (2) bekezdése értelmében a Bit. - e törvény 161. §-ával megállapított - 96. §-ának (6) bekezdését az e törvény hatálybalépéskor fennálló határozatlan tartamú szerződések esetén, a hatálybalépést követő harmadik hónap utolsó

napját követően kezdődő biztosítási időszak első napja után bekövetkező káreseményekkel kapcsolatos kárkifizetésekre kell alkalmazni. Ezen jogszabályhely (3) bekezdése előírja a biztosító számára, hogy a (2) bekezdésben meghatározott biztosítási időszak kezdete előtt legalább hatvan nappal a szerződő felet írásban értesítse a Bit. - e törvény 161. §-ával megállapított - 96. §-ának (6) bekezdésében foglaltakról.

A perbeli esetre az előbb felhívott törvény 232. §-ának (2) bekezdése irányadó. A Bit. 96. §-a (6) bekezdésének hatálybalépését - 2009. július hó 9. napját - követő harmadik hónap utolsó napja 2009. október hó 31. napja. A felek közötti biztosítási szerződés évfordulója minden év október hó 6. napjára esik, amelyből következően ezen vagyonbiztosítási szerződés vonatkozásában a 2010. október hó 6. napja után bekövetkező káreseményekkel kapcsolatos kárkifizetésekre kell alkalmazni a Bit. 96. §-ának (6) bekezdését.

Helytállóan érvelt tehát a felperes azzal, hogy a Bit. 96. §-ának (6) bekezdésébe foglalt szabály a jelen biztosítási eseményre nem irányadó. Ennek megfelelően annak sem volt jelentősége, hogy az alperes értesítette-e írásban a felperest a Bit. 96. §-ának (6) bekezdésében foglaltakról, mert ilyen kötelezettség a felperessel szemben ekkor még nem terhelte.

A felek közötti vagyonbiztosítás általános feltételeinek VIII.5. pontja a kárösszegezésének hitelt érdemlő igazolását írja elő, s annak példálózó felsorolása említi a számlát, ám arról nem rendelkezik, hogy az általános forgalmi adó megfizetését számlával kell igazolni, különben annak megtérítésére nem kerül sor. A különös feltételek V.1. pontja szerint a biztosító a maradványértéket és azt az összeget vonja le, ami harmadik személyek bármilyen jogcímen történő kifizetései alapján megtérülnek; általános forgalmi adóról ez a pont sem rendelkezik.

A biztosítási feltételek és maga a biztosítási szerződés tehát nem tartalmaz rendelkezést a biztosítási szolgáltatás összegének áfa-tartalmáról. A biztosítási feltételek értelmében az alperes fizetési kötelezettsége nem számla ellenében áll fenn az épületkárra. Sem a biztosítási feltételek, sem a perben még alkalmazandó régi Ptk. 536. §-ának (1) bekezdése, illetőleg 553. §-ának (1) bekezdése nem ír elő a felperes terhére olyan kötelezettséget, amelynek értelmében az alperes biztosítási szolgáltatását a tűz káreseményben tönkrement, illetőleg megrongálódott épület helyreállítására, pótlására köteles fordítani. Az alperes által a fellebbezésében felhívott, a káreseményt követően hatályba lépett jogszabálynak visszaható hatálya nincs, így az abban foglaltaknak nincs jelentősége a jelen jogvita elbírálásában. Az általános forgalmi adó nevéből adódóan is olyan általános adófizetési kötelezettséget jelent, amely a meghatározott áru, szolgáltatás árának része, az árban benne foglalt. Így kifejezett eltérő rendelkezés hiányában a helyreállítási költség áfa tartalmú összegszerűséget jelent. A vagyonbiztosítás különös feltételeinek V.1. pontja azon rendelkezésből, mely szerint a szolgáltatás összegéből levonásra kerül az az összeg, ami harmadik személyek bármilyen jogcímen történő kifizetései alapján megtérülnek (ide tartozik az áfa-visszatérítés), okszerűen következik, hogy az alperes áfával növelt összegben köteles az anyagköltség megtérítésére, és csak abban az esetben kell a szolgáltatás összegéből levonni az adóhatóságtól visszaigényelhető összeget, ha ez utóbbi feltétel bizonyítottan fennáll. A felperes, mint végfelhasználó áfa fizetésére köteles, áfa

visszaigénylésére nem jogosult, így az alperes áfával növelt összegben köteles az épület helyreállítása során felmerült anyagköltséget megtéríteni anélkül, hogy az áfa megfizetését a már rendelkezésre álló bizonyítékokon túl a felperes számlával igazolná. (Ennek megfelelően foglalt állást a Fővárosi Ítéltábla a FIT-H-PJ-2012-461. szám alatt közzétett határozatában.)

A leírtakra tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a fenti kiegészítéssel, illetőleg pontosítással a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes a másodfokú eljárásban peresztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles a jogi képviselővel eljáró felperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. Az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illeték a peresztesége okán a terhén marad.

Debrecen, 2015. május hó 18. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő